

Onderzoeksopdracht 'memo Palmen'

Inleiding

Tijdens het debat over de POK van 19 januari jl. heeft de minister-president richting het Kamerlid Omtzigt toegezegd een extern onderzoek te laten instellen om de vragen 7-25 van Omtzigt (dd. 23 december 2020) over het memo Palmen te kunnen beantwoorden.

In dit document wordt een aantal centrale onderzoeksvragen geformuleerd, die aan een dergelijke extern onderzoek ten grondslag zouden kunnen liggen, en daarmee gebruikt kunnen worden om in het aanbestedingstraject aan offererende partijen toe te lichten waar het gevraagde onderzoek antwoord op moet geven.

Het onderzoek richt zich – samengevat – op het reconstrueren en inzichtelijk maken van alle gebeurtenissen vanaf het opstellen van de memo door mevrouw Palmen, in maart 2017, tot en met het toezenden van deze mede aan de Kamer in november 2020.

Centrale onderzoeksvragen/opdracht

Maak een tijdlijn waaruit blijkt:

- wie het memo-Palmen tussen maart 2017 en november 2020, toen het eindelijk naar de Kamer gestuurd werd, allemaal gekregen heeft (via de mail of fysiek of op andere wijze);
- bij welke bijeenkomsten het memo-Palmen besproken is, wie daarbij aanwezig was, en wat er besproken is.

Maak een reconstructie van de 'juni-week' van 2019 waarin, van dag tot dag, beschreven wordt welke informatie er in de bijeenkomsten op tafel kwam. Betrek daarbij – onder meer – de volgende bijeenkomsten:

- de ambtelijke voorbespreking op dinsdagochtend 4 juni;
- de aansluitende bijeenkomst met de staatssecretaris en de ambtelijke leiding;
- de middagbespreking op 4 juni met de ambtelijke en politieke leiding;
- de ochtendbesprekingen op woensdag 5 juni en de besprekingen daarna;
- de besprekingen op donderdag 6 en 7 juni.

Betrek bij deze reconstructie wat er, per bijeenkomst, aan de orde is gesteld over:

- het memo-Palmen uit maart 2017;
- de rol die (tweede) nationaliteit speelde in de context van de memo Palmen bij CAF-zaken, als indicatie voor georganiseerd misbruik (en het gericht uitvragen van tweede nationaliteit);
- de ondeugdelijkheid van het onderzoek in de CAF 11-zaak welke functionarissen bij elk van deze bijeenkomsten aanwezig waren;
- welke factsheets er zijn opgesteld en waarom daarin wel (of juist niet) verwezen wordt naar het memo Palmen.

Maak voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen gebruik van alle beschikbare bronnen, waaronder (niet limitatief):

- memo's, (gespreks)notities, verslagen en andere documenten (zowel digitaal als eventueel hardcopy, zowel definitieve versies als concepten, voor zover deze relevant geacht worden door de onderzoekers);
- e-mails en andere digitale communicatie, zoals whatsapp-berichten;
- het afnemen van interviews van betrokkenen.

Ten aanzien van de interviews wordt opgemerkt dat het aan de onderzoekers is om te bepalen welke personen relevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Op voorhand is niet duidelijk wat de precieze omvang van de groep te spreken personen is. Een eerste (behouden) inschatting is dat het in ieder geval gaat om een groep van 8 personen bij het beleidsdepartement en een groep van 8 personen bij de Belastingdienst, waaronder verschillende personen die niet langer werkzaam zijn bij het Ministerie van Financiën (zoals de voormalig staatssecretaris, voormalig DG Belastingdienst en voormalig SG).

Toelichting op de onderzoeksvragen

De bovenstaande centrale onderzoeksvragen zijn geformuleerd door de vragen van het kamerlid Omzigt, in het bijzonder 7, 8 en 9, te operationaliseren. De overige vragen (10-25) betreffen voornamelijk uitwerkingen van de hoofdvragen. Het is de verwachting dat het onderzoek door antwoord te geven op de centrale onderzoeksvragen, ook op deze vragen antwoord geeft.

Opgemerkt wordt tot slot, ten overvloede, dat het instellen van een extern onderzoek werd toegezegd, in het kader van Kamervragen die niet beantwoord waren. Het instellen onderzoek is echter niet *gericht* op het beantwoorden van specifieke Kamervragen. Door het operationaliseren van de Kamervragen is geprobeerd te komen tot een objectieve opdrachtformulering dat het thema 'memo van Palmen' zo breed mogelijk bestrijkt, waarbij de verwachting is dat dit onderzoek, mits uitgevoerd op grondslag van de hierboven beschreven onderzoeksvragen, ook antwoord zal geven op de aangehaalde Kamervragen.

Bijzondere 'voorwaarden' onderzoek

Aan het te verrichten externe onderzoek wordt door de opdrachtgever een aantal specifieke voorwaarden en aandachtspunten verbonden, waar offerende partijen rekening mee dienen te houden:

- *De onafhankelijkheid van de onderzoekers moet gewaarborgd zijn;*

Toelichting: Offerende partijen dienen hier in hun aanbieding nadrukkelijk bij stil te staan;

- *Aan het onderzoek wordt de eis gesteld van (zoveel mogelijk) openbaarheid.*

Toelichting: Eindrapportage en tussentijdse rapportages worden openbaar gemaakt.

Zowel de rapportages (eindrapport en tussentijdse rapporten) als ook de onderliggende (bron)documenten en andere bescheiden die betrokken zijn in het onderzoek, worden in beginsel opgenomen in een openbaar archief en geplaatst op het informatiepunt Kinderopvangtoeslag. De opdrachtgever benadrukt het belang van openbaarheid en geeft onderzoekers de opdracht alles openbaar te maken, wat binnen de professionele grenzen van hun beroepspraktijk openbaar kan worden gemaakt. Opdrachtgever treedt echter niet in de individuele verantwoordelijkheid van de onderzoekers om anders te beslissen indien het uitgangspunt van openbaarheid naar het oordeel van de onderzoekers in conflict komt met professionele eisen zoals zorgvuldigheid en privacy, waar zij vanuit hun beroep aan gehouden zijn.

Gespreksverslagen zullen niet integraal openbaar worden gemaakt, maar worden geacht te worden verwerkt in een zogenaamde 'rode draden' verslag. Daarmee wordt een verslag bedoeld waarin de rode draden uit de gesprekken worden weergegeven. Dit kan deel uitmaken van het beoogde eindrapport of daar als bijlage aan worden toegevoegd;

- *De onderzoekers moeten bereid zijn om in de Kamer te komen en daar in het openbaar gehoord te worden over het door hen verrichtte onderzoek.*